

**LAWYERS FOR
LAWYERS**

JAARVERSLAG 2019

It has been one year since
Nasrin Sotoudeh
has been sentenced to
38 years imprisonment and 148 lashes.

#FreeTheLawyers
#FreeNasrin Sotoudeh

Voorwoord

2019 was voor de organisatie L4L een bewogen jaar. Phon van den Biesen trad na 15 jaar af als voorzitter van het bestuur. Onder zijn leiding heeft L4L zich enorm ontwikkeld en zijn vele initiatieven tot wasdom gekomen. De impact van de activiteiten van L4L op de doelgroep – advocaten die vanwege hun legitieme werkzaamheden in de problemen komen – is daardoor vergroot. L4L staat er bovendien als organisatie goed voor. Wij zijn Phon veel dank verschuldigd en ik ben vereerd dat ik het stokje van hem heb mogen overnemen.

L4L kreeg met ingang van 1 september 2019 ook een nieuwe directeur: Sophie de Graaf. Sophie werkt sinds 2011 bij L4L en kent de organisatie door en door. Zij beschikt over de capaciteiten, het netwerk, het enthousiasme en de ideeën om L4L te laten floreren en verder te brengen. Daarin wordt zij bijgestaan door Leroy Niekoop die in december 2019 in dienst is getreden als programma medewerker. Wij prijzen ons gelukkig met deze compacte, maar zeer capabele staf.

Los van de organisatorische beslommeringen is in 2019 ook inhoudelijk enorm veel gebeurd. We ondersteunden 165 advocaten – met brieven en acties op sociale media, door middel van trial monitoring, het indienen van stukken bij de Verenigde Naties en het geven van trainingen. Als klap op de vuurpijl werd de vijfde L4L-award uitgereikt aan Selçuk Kozağaçlı uit Turkije. Het is te veel om op te noemen; graag verwijs ik u naar het jaarverslag.

2019 was ook het jaar van twee afschuwelijke gebeurtenissen in Nederland: de moord op Derk Wiersum en het neerschieten van Philippe Schol. De impact daarvan op de advocatuur en de rechtsstaat was en is groot. Wat eerst slechts ver weg leek te gebeuren, komt heel dichtbij. Ook in andere Europese landen staan advocaten onder druk; denk aan Polen en Hongarije. Europa is daarom meer dan ooit een gebied waaraan L4L nu en in de nabije toekomst aandacht zal besteden. L4L zou niet kunnen functioneren zonder de inspanningen en inzet van onze vrijwilligers en samenwerkingspartners, en de gulle giften van onze donateurs, groot en klein. Samen met hen zetten wij ons werk in 2020 onverminderd voort.

Irma van den Berg
Voorzitter Lawyers for Lawyers

Wij zijn Lawyers for Lawyers

Een vrije en onafhankelijke advocatuur. Voor iedere advocaat. Waar ook ter wereld. Lawyers for Lawyers is een onafhankelijk netwerk van advocaten voor advocaten. Wij komen op voor vakgenoten die in hun beroep worden bedreigd en tegengewerkt. Omdat *hun* rechten ook *onze* rechten zijn. Zo verdedigen we samen de *rule of law*.

Met de inzet van advocaten in Nederland, steunen wij vakgenoten die bedreigd of vervolgd worden vanwege hun werk. Waar ook ter wereld. We werken met drie pijlers. Drie programma's waarin Nederlandse advocaten met hun tijd, kennis en aandacht bijdragen aan een vrije en onafhankelijke advocatuur.

We defend

We support individual lawyers under threat and generate international attention.

We empower

We empower lawyers and lawyers' associations to fulfil their role in upholding human rights.

We influence

We advocate for laws, policies and practices that ensure protection for the independence and safety of lawyers.

Lawyers for Lawyers
Defend the rule of law

Kerncijfers 2019

165

Advocaten
waarvoor wij actie
voerden

27

Landen waar wij
actief waren

60

Advocaten en
vrijwilligers zetten
zich in

Defend

We support individual lawyers under threat and generate international attention.

Advocaten waar dan ook kunnen op ons rekenen. We gaan op missie om processen bij te wonen (*trial monitoring*), we schrijven brieven en rapporten om vakgenoten te steunen (*advocacy*) en we zijn bereikbaar voor advocaten uit de hele wereld. Ook vragen we aandacht voor collega's die vanwege hun werk in de gevangenis zitten.

Zorgen over aanslagen en moorden

Advocaten in Filipijnen onder immense druk

Lawyers for Lawyers heeft grote zorgen over de situatie van advocaten in de Filipijnen. Sinds president Duterte op 30 juni 2016 aantrad, is het aantal aanvallen op advocaten aanzienlijk toegenomen. Tussen juli 2016 en september 2019 zijn ten minste 41 advocaten en officieren van justitie gedood, onder wie 24 praktiserende advocaten.

Advocaten worden verder lastiggevallen en geïntimideerd. Ze zijn het onderwerp van (doods)bedreigingen, surveillance en andere vormen van intimidatie. De meeste moorden en aanvallen op advocaten hielden verband met het uitoefenen van hun professionele taken of worden verondersteld werkgerelateerd te zijn.

'War on drugs' en straffeloosheid

De aanslagen en buitengerechtelijke moorden op advocaten, officieren van justitie, leden van de rechterlijke macht en andere mensenrechten-

activisten in de Filipijnen in de afgelopen drie jaar hebben plaatsgevonden in het kader van de zogeheten 'war on drugs'. Deze aanslagen vinden in het hele land plaats, in een schijnbaar klimaat van straffeloosheid.

Wereldwijde petitie

151 ordes, organisaties en individuen steunen Filipijnse collega's

In september 2019 initieerde Lawyers for Lawyers een petitie ter ondersteuning van collega's in de Filipijnen. Maar liefst 151 internationale en nationale ordes, advocatenorganisaties en juridische professionals uit 49 landen riepen de Filipijnse overheid op om alle nodige maatregelen te nemen om de aanvallen en buitengerechtelijke moorden op advocaten te stoppen. En om de huidige cultuur van straffeloosheid te beëindigen.

'We are perpetually grateful that international organizations like yours stand in solidarity with us. The support that you extend to us, adds fuel to our passion to continue the work that we do. And gives us courage to go on, knowing that we are not alone.'

Czarina Musni, advocaat uit de Filipijnen

Empower

We empower lawyers and lawyers' associations to fulfil their role in upholding human rights.

Wij helpen collega-advocaten wereldwijd met kennis en expertise. Zo geven we trainingen in internationaal recht. Advocaten die steun zoeken, verbinden we met betrokken collega's in Nederland. Ook gaan we op fact finding missions: reizen om met eigen ogen de situatie ter plekke in kaart te brengen.

Training Moskou

Russische advocaten krijgen training VN & mensenrechten

Een delegatie van Lawyers for Lawyers reisde in april 2019 naar Moskou om een training te geven aan Russische advocaten en vertegenwoordigers van mensenrechtenorganisaties. Onderwerp: het gebruik van de Verenigde Naties (VN) bij de verdediging van mensenrechten. Lawyers for Lawyers was in Moskou op uitnodiging van het onafhankelijke *Institute of Law and Public Policy* (ILLP).

‘Advocaten in Rusland kennen niet altijd de weg naar de mensenrechten-mechanismen en -organen van de VN’, vertelt Olga Podoplelova, senior lawyer van het ILPP. ‘Deze kunnen echter een effectief hulpmiddel zijn voor positieve veranderingen van het mensenrechtenbeleid in Rusland. Het is daarom belangrijk om advocaten praktische informatie te geven over hoe de VN-mechanismen optimaal kunnen worden gebruikt om de mensenrechten te beschermen.’

Empowerment-programma

Vrijwilliger-advocaten geven training over VN & mensenrechten

Lawyers for Lawyers biedt trainingen over de VN-mensenrechtenmechanismen aan via ons 'empowerment-programma'. Advocaten kunnen deze mechanismen niet alleen gebruiken in zaken waaraan zij werken, maar deze ook inzetten voor de bescherming van hun eigen professionele rechten en privileges, wanneer deze worden geschonden.

In april reisden advocaat-vrijwilligers Emiel Jurjens, Christien Wildeman, Tamilla Abdul – Aliyeva, Isabella Roos, Judith Lichtenberg en Sophie de Graaf, uit Lawyers for Lawyers' focusgroep Rusland, naar Moskou, op uitnodiging van het ILPP. De tweedaagse cursus werd gevolgd door 21

deelnemers van advocatenkantoren en mensenrechtenorganisaties uit vier Russische regio's: Moskou, Sint-Petersburg, Nizjni Novgorod en de Marij Al Republiek.

Advocaat-vrijwilliger Isabella Roos: 'De reacties waren erg positief. En omgekeerd was het ook voor ons bijzonder leerzaam om de verhalen van de deelnemers te horen. Tal van onderwerpen kwamen voorbij: LHB-TI-rechten, vrouwenrechten, arbeidsrecht en de rechten van minderheden. De reis naar Moskou bevestigde voor ons weer dat een vrije en onafhankelijke beroepsuitoefening voor veel advocaten niet vanzelfsprekend is en onze volle steun verdient.'

Influence

We advocate for laws, policies and practices that ensure protection for the independence and safety of lawyers.

We pleiten voor een vrije en onafhankelijke advocatuur. We reizen naar de VN in Genève voor presentaties en we spreken vertegenwoordigers van regeringen (*advocacy*). Daar benadrukken we continu het belang van de UN Basic Principles on the Role of Lawyers, de internationale afspraken over de onafhankelijke rol van advocaten. Ook organiseren we bijeenkomsten voor Nederlandse advocaten, advocatenkantoren en ordes, om hen bewust te maken van de situatie van hun internationale collega's. En via kanalen zoals social media delen we de verhalen van advocaten die door hun werk bedreigd of vervolgd worden.

Lawyers for Lawyers Award 2019

Award 2019 voor Turkse advocaat Selçuk Kozağaçlı

In mei 2019 werd de Lawyers for Lawyers Award toegekend aan de Turkse advocaat Selçuk Kozağaçlı. Lawyers for Lawyers prijst met deze tweejaarlijkse Award advocaten die zich op buitengewone wijze inzetten voor de *rule of law* en die vanwege hun werk bedreigd worden.

De jury van de Award koos Selçuk Kozağaçlı uit Turkije als winnaar *'to applaud the unwavering dedication of both Selçuk Kozağaçlı and his colleagues to defending the basic human rights of their clients'*.

Op 23 mei 2019 nam advocaat Serife Ceren Uysal de Lawyers for Lawyers Award in ontvangst namens Selçuk Kozağaçlı. De winnaar zelf is gede-
tineerd in Turkije en kon niet bij de ceremonie aanwezig zijn. Ruim 200 mensen, onder wie veel advocaten uit

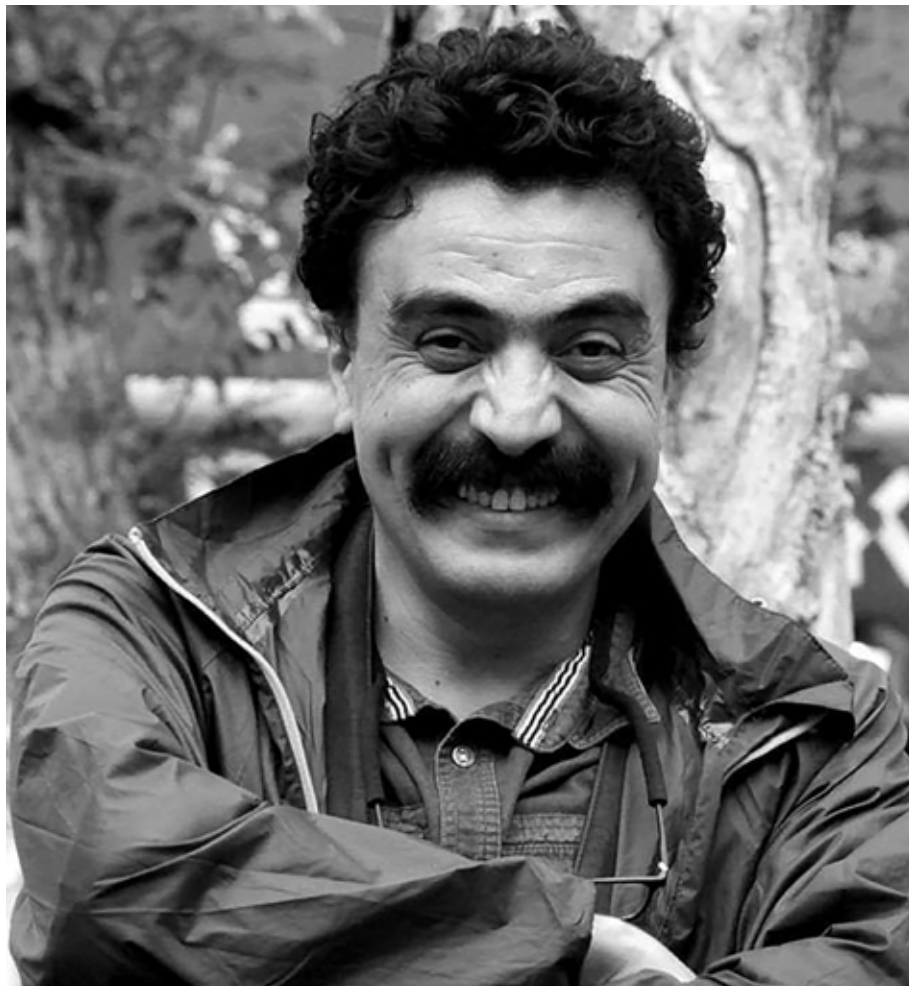
binnen- en buitenland, woonden de uitreiking bij. De Thaise mensenrechtenadvocaat Sirikan 'June' Charoen-siri, winnaar van 2017, rijkte de Award uit.

Ferdinand Grapperhaus, minister van Veiligheid en Justitie, opende de ceremonie. Hij benadrukte in zijn speech dat *'the independent position of lawyers seems to be under increasing pressure, and we cannot and we should not accept that'*.

Winnaar Lawyers for Lawyers Award 2019

Over Selçuk Kozağaçlı

Selçuk Kozağaçlı is advocaat in Turkije en lid van het People's Law Office. Hij werkte aan veel mensenrechten-zaken. In november 2017 werd hij gearresteerd en beschuldigd van 'lidmaatschap van een terroristische organisatie'. Op 20 maart 2019 werd Selçuk Kozağaçlı samen met 17 andere advocaten veroordeeld. Hij kreeg een gevangenisstraf van 11 jaar en 3 maanden opgelegd.

‘Lawyers at risk! Do we need a European Convention?’

Voorafgaand aan de Award-ceremonie vond een symposium plaats, met de titel ‘Lawyers at risk! Do we need a European Convention?’. Georganiseerd door Lawyers for Lawyers, samen met de Amsterdamse Orde van Advocaten en de Justitia-commissie van de Jonge Balie Amsterdam. De aanwezigen bespraken de

problemen die advocaten ondervinden én de risico’s die zij lopen, bij het uitoefenen van hun beroep. Hoe kunnen we de onafhankelijkheid en veiligheid van advocaten beschermen en verbeteren? Daarbij was er speciale aandacht voor het voorgestelde Europees verdrag ter bescherming van advocaten.

Focus op Turkije

In 2019 zette Lawyers for Lawyers zich nadrukkelijk in voor de situatie van advocaten in Turkije. Samen met een grote coalitie van organisaties dienden wij een rapport in voor de Universal Periodic Review van Turkije. Advocaat-vrijwilligers van onze focus-groep Turkije reisden naar Genève om te lobbyen voor een verbetering van de situatie van advocaten in

Turkije. Ook monitorde Lawyers for Lawyers in 2019 weer vele zittingen, in zaken die tegen een groot aantal advocaten in Turkije lopen. Ter ere van de Lawyers for Lawyers Award 2019 organiseerden wij een bijeenkomst op het Nederlands consulaat in Istanbul, waar de vrouw van Selçuk Kozağaçlı namens hem opnieuw de Award in ontvangst nam.

Join Lawyers for Lawyers

Lawyers for Lawyers is een netwerk van advocaten die zich inzetten voor collega's in het buitenland. We nodigen je van harte uit om ons te helpen – om je vakgenoten te helpen. Dit kan door deel te nemen aan onze activiteiten of door ons financieel te ondersteunen.

Trial monitoring

Advocaat-vrijwilligers observeren processen tegen advocaten. Het gaat om advocaten die vervolgd worden en die daardoor belemmerd worden in hun beroepsuitoefening.

Fact finding

Advocaat-vrijwilligers nemen deel aan fact-findingmissies om onderdrukking van advocaten aan de kaak te stellen. Fact-findingmissies bieden morele steun aan individuele advocaten en hun omgeving. Onze rapporten vormen de basis voor lobby bij overheden en organisaties als de Verenigde Naties

VN-activiteiten

Advocaat-vrijwilligers werken mee aan adviezen en rapporten voor de Verenigde Naties (VN). Lawyers for Lawyers heeft een VN-ECOSOC status. Daardoor kunnen advocaat-vrijwilligers deelnemen aan VN-conferenties en -bijeenkomsten.

Schrijfacties

Advocaat-vrijwilligers schrijven brieven aan de autoriteiten in het land waar een bedreigde of gedetineerde advocaat zich bevindt. In onze brieven roepen wij op tot vrijlating, onafhankelijk onderzoek en een onbelemmerde beroepsuitoefening.

Donateurs

Advocaten ondersteunen Lawyers for Lawyers met jaarlijkse of maandelijkse donaties. Op individuele titel of met hun advocatenkantoor. Hierdoor maken zij de activiteiten mogelijk en waarborgen zij de onafhankelijkheid van onze stichting.

Join us!

Wil jij je ook inzetten voor Lawyers for Lawyers? Dat kan! Stuur ons een e-mailtje op: info@lawyersforlawyers.nl

---

Quotes van vrijwilligers

‘De arrestatie, vervolging en veroordeling van advocaten in Turkije is erger dan ooit tevoren. Natuurlijk vraag ik me wel eens af proceswaarneming in deze situatie nog wel zin heeft. Maar keer op keer bevestigen de advocaten waarvoor wij ons inzetten hoe belangrijk het is dat internationale waarnemers blijven komen en hen op deze manier blijven steunen. Dus blijf ik gaan, iedere keer vol overtuiging van de zin van deze missies’

Angela Meijer

“The presence of Lawyers for Lawyers during the court hearings in our cases, gives us courage and strength. The feeling that you are not alone and that there are colleagues who pay attention to your profession and your work is invaluable.”

Ramazan Demir (advocaat uit Turkije)

Lawfirm in the picture

Houthoff

Albert Knigge, partner bij Houthoff

‘Advocaten hebben een belangrijke functie in een rechtstaat. Grondrechten zoals het recht op een eerlijk proces staan onder druk als zij hun beroep niet vrijelijk kunnen uitoefenen. Een rechtstaat kan alleen functioneren als deze rechten worden gerespecteerd. Het lijkt zo vanzelfsprekend dat dit door de overheid wordt onderkend en dat wij ons werk in vrijheid kunnen uitvoeren, maar helaas is dat niet overal in de wereld het geval. In veel landen worden advocaten bedreigd, vervolgd of op andere manieren tegengewerkt. Dat Lawyers for Lawyers zich inzet voor het behoud van vrije en onafhankelijke advocatuur, is dan ook een groot goed en een belangrijke strijd.

Afgelopen jaar organiseerden wij samen met Lawyers for Lawyers een bijeenkomst waarbij onder andere een Iraanse beroepsgeenoot vertelde over de controversiële zaken die hij met gevaar voor eigen leven heeft aangenomen. Een indrukwekkend verhaal met daarin een belangrijke boodschap voor onze advocaten. Want naast onze financiële support bieden wij ook de mogelijkheid voor

kantoorgenoten om als vrijwilliger aan de slag te gaan voor Lawyers for Lawyers. Wij vinden het erg belangrijk dat onze advocaten oog krijgen voor de complexe situaties van collega’s in het buitenland en kunnen bijdragen waar mogelijk. Daarom steunen wij Lawyers for Lawyers met volle overtuiging. Want als wij, beroepsgeenoten in vrijheid dit niet steunen, wie dan wel?’

HOUTHOFF

HOUTHOFF

ORDE VAN ADVOCATEN

OOST-BRABANT

VAN DOORNE[⊕]

| Kennedy Van der Laan

De heldere lijn

● **NautaDutilh**

● **Wolters Kluwer**

1ct concept.

Financiële verantwoording 2019

“Lawyers for Lawyers ontvangt een solide inkomstenstroom en zet deze verstandig in voor haar projecten. Het in 2019 gerealiseerde resultaat was een verlies van EUR 33.077. Dit is te verklaren doordat een reservering of (vervolgens) een onttrekking aan de reserves apart wordt behandeld in de jaarrekening (onder “Bestemming saldo van baten en lasten”). Het resultaat lijkt per jaar sterk te fluctueren, omdat het ene jaar – waarin de fondsen binnen komen – een hoge winst wordt gerealiseerd en het andere jaar – waarin de projectkosten worden betaald – een verlies wordt gemaakt. Echter, de realiteit is dat Lawyers for Lawyers ervoor kiest deze bedragen te reserveren voor meerjarige projecten, enerzijds om deze gelden veilig te stellen en, anderzijds, om een meer realistisch beeld te geven van haar financiële positie. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de jaarrekening 2019 met beoordelingsverklaring van de accountant op onze website. De reserves van Lawyers for Lawyers zijn overeenkomstig de normering van de Commissie Herkströter (Commissie Vermogensnormering Goede Doelen), samengevat: een continuïteitsreserve van maximaal anderhalf maal de jaarlijkse omzet.”

BALANS	31-12-19	31-12-18
<i>(Na voorstel resultaatbestemming)</i>	€	€
ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa	22.971	18.903
Liquide middelen	219.585	255.373
TOTAAL ACTIVA	242.556	274.276
PASSIVA		
<i>Reserves:</i>		
Algemene reserve	164.345	178.529
Continuïteitsreserve	50.000	29.727
Bestemmingsreserve	17.634	57.700
Totaal reserve	231.979	265.956
Kortlopende schulden	10.577	8.320
TOTAAL PASSIVA	242.556	274.276

	Werkelijk	Begroot
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2019	2019
	€	€
BATEN		
Baten van particulieren	34.857	57.000
Baten van bedrijven	88.663	65.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	32.932	40.000
SOM VAN DE GEWORVEN BATEN	156.452	162.000
Overige baten	1.359	10.000
SOM VAN DE BATEN	157.811	172.000
LASTEN		
<i>Besteed aan doelstellingen:</i>		
Supporting lawyers (Defend/Implement)	8.184	20.830
Supporting lawyers (Empower)	39.166	57.530
Creating awareness	50.757	93.745
	98.107	172.105
Wervingskosten	28.437	29.346
Kosten beheer en Administratie	64.344	48.611
SOM DER LASTEN	190.888	250.062
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-33.077	-78.062
Saldo financiële baten en lasten	-900	0
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-33.977	-78.062

A close-up portrait of Adil Melendez, a Black man with short dark hair, looking directly at the camera with a serious expression. His right hand is raised to his face, with fingers resting against his cheek and jawline. He is wearing a light blue button-down shirt and a beaded bracelet on his right wrist. The background is a plain, light color.

Adil Melendez
Advocaat in Colombia:

“Lawyers for Lawyers is an ally for lawyers, and an ally for human rights defenders. It is a great ally for myself. And all good allies are precious”

Foto: Peter Beijen

Contact

postadres

Postbus 15732

1001 NE Amsterdam

The Netherlands

+31 20 717 16 38

info@lawyersforlawyers.org

bank details

ABN AMRO Bank:

NL69ABNA0489938655 attn Advocaten

voor Advocaten (L4L)

BIC: ABNANL2A, Incassant ID:

NL91ZZZ411819880000

ANBI status, **RSIN 814056453**

www.lawyersforlawyers.org

Lawyers for Lawyers (L4L) is een onafhankelijke en niet-politieke Nederlandse Stichting en bestaat sinds 1986.
Lawyers for Lawyers biedt steun aan onderdrukte advocaten en advocaten-organisaties wereldwijd.

Dat was 2019

Maar wij gaan door. Op naar een vrije en onafhankelijke advocatuur. Voor iedere advocaat. Waar ook ter wereld.

Lawyers for Lawyers
Defend the rule of law

www.lawyersforlawyers.org